



Broj: 04-45-1-2320-21/19
Maglaj: 13.12.2021. godine

SMJERNICE ZA TROGODIŠNJE PLANIRANJE RADA OPĆINE MAGLAJ ZA PERIOD 2022.-2024. GODINA

UVOD – Svrha Smjernica

Članom 10. Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/19) propisano je da proces trogodišnjeg planiranja rada započinje izradom Smjernica za trogodišnje planiranje rada kantonalnih organa uprave odnosno jedinica lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: Smjernice). Smjernice predstavljaju osnovu za planiranje kantonalnih organa uprave i jedinica lokalne samouprave, sa svrhom da se adekvatno uključe razvojni prioriteti koji su definisani strateškim dokumentima za taj nivo vlasti.

Cilj Smjernica je potencirati ključne aktivnosti koje je potrebno preduzeti u planskom ciklusu na način da poluče sinergiju više oblasti društveno – ekonomskog života općine.

Smjericama se formalno započinje proces trogodišnjeg i godišnjeg planiranja, a kroz njihovu pripremu sagledava se i uvažava aktuelni razvojni kontekst te donosi politička odluka o osnovnim pravcima razvoja za naredni trogodišnji period.

Primjenom Zakona o razvojnom planiranju i upravljaju razvojem Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/17) i pratećih podzakonskih akata – Uredbe o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/19), Uredbe o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/19), Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine te uvođenjem obaveze izrade Smjernica olakšano je planiranje razvoja, praćenje realizacije i provođenja strateških dokumenata i izvještavanja o realiziranom.

Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine su propisani minimalni elementi Smjernica, a iste se izrađuju svake godine za period od tri godine (1+2 po rolling sistemu) i pripremaju se u skladu sa strateškim dokumentima za nivo vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine za koji se izrađuju.

Pored toga što predstavljaju usmjerenje za budući rad organa uprave, Smjernice služe i ostalim zainteresovanim stranama (vaninstitucionalnim akterima) kao vodilja za planiranje i implementaciju konkretnih projekata i aktivnosti u narednom trogodišnjem periodu.

Kratak osvrt na opći razvojni kontekst općine Maglaj

Općina Maglaj je sedma po veličini općina Zeničko-dobojskog kantona i zauzima površinu od 252,4 km². Po izračunu indeksa razvijenosti Federalnog zavoda za programiranje razvoja u 2020. godini, općina Maglaj se nalazi na 40. mjestu po razvijenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine s indeksom 0,80 i svrstana je u kategoriju III - srednje razvijene općine.

Na području općine živi oko 22.634 stanovnika, a prosječna gustina naseljenosti je 90 stanovnik/km². Broj zaposlenih u općini Maglaj u 2020. godini je bio 4.247 po sjedištu poslodavca odnosno 4.977 po prebivalištu osiguranika te 3.889 nezaposlenih osoba.

Prihodi od poreza na dohodak per capita (pc) u Općin i Maglaj u 2020. godini iznosili su 126 KM i na nivou su 61 % od prihoda na nivou FBiH (207 KM).

Prosječna plaća u općini Maglaj u 2020. godini je 739,00 KM.

Vanjskotrgovinska razmjena je iznosila 185.732.004 pri čemu je izvoz 140.148.271 dok je uvoz 45.583.733 KM.

Pandemija COVID 19 donijela je značajne promjene na društvenom i ekonomskom planu, kako u državi i okruženju tako i u općini Maglaj.

Početak 2020. godine je obilježila pandemija koronavirusa (COVID-19), koja je u veoma kratkom roku dovela do mnogih poremećaja u ekonomskom i društvenom životu na globalnom nivou, uključujući i zatvaranje područja. Ekonomska recesija, pa i depresije, su postale realnost s obzirom na uticaj pandemije na ekonomska kretanja.

Imajući u vidu veliki broj nepoznanica, teško je procijeniti period trajanja i sve moguće posljedice krize, kao i definisati efikasne modalitete prevazilaženja posljedica krize.

U svakom slučaju pred kreatore strategija i politika na svim nivoima postavili su se sljedeći izazovi: očuvanje ljudskih života i zdravlja, očuvanje likvidnosti biznisa, očuvanje radnih mjesta i očuvanje nivoa potrošnje.

Kao posljedica pandemije desio se očekivan porast nezaposlenosti, a gubitak radnih mjesta se posebno dešava u uslužnim djelatnostima koje zahtijevaju fizičku interakciju. Sektori koji su orijentisani na domaće tržište i online servise (poljoprivreda, informacione i komunikacione tehnologije, zdravstvene i društvene usluge) su uglavnom manje pogođeni pandemijom.

Kompletna situacija, očekivano se reflektira i na budžete na svim nivoima gdje su evidentna smanjenja prihoda u odnosu na isti period prethodne godine. Efekti pandemije su se odrazili na porezne i neporezne prilive, tekuće transfere i donacije, namjenska sredstava i vlastite prihode koji su značajno manji od prošlogodišnjih. Naravno da se isto neminovno odražava na sve sfere života na području općine te nameće nove prioritete i u svakom slučaju predstavlja limitirajući okvir prilikom utvrđivanja opsega mjera i izradu kompletnog plana implementacije Strategije razvoja općine Maglaj 2021-2027.g.

Pored navedenih aktivnosti, kao najuticajniji prioriteti, kroz proces izrade Strategije razvoja općine Maglaj 2021-2027.g. nametnuli su se negativni demografski trendovi te se u narednom periodu mora posvetiti posebna pažnja mjerama koje mogu ublažiti sadašnja nepovoljna kretanja.

Uvođenje novih i unaprjeđenje postojećih sadržaja iz sfere društvenog života takođe predstavlja jedan od prioritetnih pravaca planiranja za naredni period.

U sferi okoliša, nužno je planirati mjere sigurnosti i zaštite stanovništva i imovine, energijske efikasnosti, smanjenja uticaja klimatskih promjena i prilagođavanja istim.

Općina Maglaj je relativno spremno odgovorila na izazove pred kojima se našla u kontekstu gore navedenih prijetnji, i s aspekta ekonomije, ali i aspekta društvenih prilika.

Općina Maglaj je krajnje racionalno i odgovorno pratila i provodila izvršenje budžeta kako bi prije svega osigurala potrebna sredstva za kontrolu pandemije te je brzo i adekvatno djelovala po preporukama struke. Pored toga, imperativ je bio očuvanje svih životnih funkcija i usluga kako bi se, pored procesa oporavka provodile i održale prioritetne razvojne aktivnosti.

Zbog svega navedenoga, fokus djelovanja Općine Maglaj u naredne tri godine će primarno biti usmjeren na oporavak i ublažavanje negativnih posljedica pandemije, s jedne strane, te, s druge strane kroz intenzivnu realizaciju mjera sadržanih u Strategiji razvoja općine Maglaj 2021-2027.g. sa posebnim naglaskom na gore navedene pravce djelovanja.

Razvojni prioriteti Općine Maglaj za naredni trogodišnji period 2022-2024.

U cilju realizacije zacrtanih strateških ciljeva iz Strategije razvoja općine Maglaj 2021-2027.g. za svaki cilj definisan je set prioriteta. Prioriteti obuhvataju ključne oblasti, koje imaju najveći međusektorski uticaj na razvoj, a samim time i pokazatelje uticaja.

Očekivani ishodi prioriteta su u direktnoj vezi sa pokazateljima uticaja na nivou strateških ciljeva i doprinose realizaciji ciljnih vrijednosti 2027. godine.

Strateška usmjerenja proizašla iz korelacije snaga, prilika, slabosti i prijatnji upućuju na niz neophodnih prioriteta i aktivnosti kako bi se ostvarila vizija i željeno stanje projicirano Strategijom razvoja općine Maglaj 2021-2027.g. i njena tri strateška cilja:

Strateški cilj 1 -SC1. Unaprjeđena konkurentnost, zaposlenost i nove investicije u poduzetništvu, poljoprivredi i turizmu;

Kontinuirani rast i razvoj privrede temeljni je oslonac cjelokupnog razvoja općine Maglaj. Općina svoj budući razvoj upravo vidi u daljem jačanju postojećeg industrijskog sektora i razvoju MSP-a i obrta ali i realizaciji novih poslovnih inicijativa i investicija. Cilj je uporedo raditi na unapređenju portfolija lokalne privrede odnosno jačanje konkurentnosti postojećih privrednih subjekata i većem učešću visokoakumulativnih djelatnosti koje treba podržati tehnološkim razvojem i IT modernizacijom.

Svjesni da je uređena, dobro organizovana i razvijena zajednica, privlačna investitorima i mladim porodicama, postignuti rezultati u okviru ovog, ali i drugih strateških ciljeva, imati će značajan uticaj i multiplicirati benefite i u drugim relevantnim razvojnim sferama.

Intenziviranje poljoprivredne proizvodnje usmjerene ka ruralnom razvoju kao i turizma, posebno u domenu razvijanja novih turističkih proizvoda, realizirati u skladu sa smjernicama i ciljevima Strategija razvoja poljoprivrede općine Maglaj za period 2017 -2021. odnosno Strategija razvoja turizma i turističkih potencijala na području općine Maglaj za period 2019-2024. godina.

Ključne pretpostavke za dostizanje ovog cilja su izgradnja pozitivnog poslovnog ambijenta, izgradnja saobraćajne, komunalne i poslovne infrastrukture, uz obavezno jačanje kapaciteta lokalne samouprave kao istinskog servisa privrednicima.

Ulaganje u razvoj preduzeća, obrta i poljoprivrednih proizvođača podrazumijeva set sistemskih mjera, uključujući određene poticaje, jačanje udruživanja, marketinga i zajedničkog nastupanja na tržištu. Kao mjere za realizaciju ovog cilja imaju se u vidu i mobiliziranje potencijala dijaspore, olakšavanje poslovanja i podrška brzo rastućim firmama te profilisanje i uključivanje u globalne lance vrijednosti.

Jačanje sektora poljoprivredne proizvodnje usmjereno je na primarnu poljoprivrednu proizvodnju ali razvoj novih prerađivačkih kapaciteta.

Intenziviranje i poticanje turizma podrazumijeva razvoj potrebne temeljne infrastrukture i novih turističkih servisa i proizvoda.

Sistemska podrška privredi i razvoju preduzetništva treba da bude ciljana na jačanje konkurentnosti u međunarodnim lancima vrijednosti i prilagođavanje globalnim razvojnim trendovima, posebno trendovima digitalizacije i dekarbonizacije;

Realizaciju ovog strateškog cilja planirati kroz:

- Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, s posebnim osvrtom na industrijsku proizvodnju, usluge i IT sektor;
- Kontinuirano unaprjeđivanje ambijenta za privređivanje, pojednostavljenje administrativnih postupaka i razvoj programa podrške;
- Nastavak izgradnje poslovne infrastrukture, kao i unapređenje upravljanja već postojećim poslovnim zonama;
- Jačanje kapaciteta za privlačenje domaćih i inostranih investicija, radi povećanja zaposlenosti i izvoza;
- Razvoj i aktiviranje preduzetničkog duha lokalnog stanovništva;
- Razvoj posebnih oblika turizma, oslanjajući se na geostrateški položaja Maglaja i raspoložive, kulturno-historijske i prirodne potencijale;
- Povećanje brzine rješavanja administrativnih postupaka na lokalnom nivou i u partnerstvu sa višim nivoima vlasti, s posebnim fokusom na rješavanje administrativnih postupaka koji se odnose na realizaciju novih investicija;

- Intenziviranje implementacije projekata u oblasti koncesija i javno-privatnog partnerstva, radi povećanja prihoda lokalne zajednice (kao osnove za dodatni poticaj razvoju);

Strateški cilj 2. - SC 2. Privlačna i otvorena društvena sredina za sve kategorije stanovništva;

Ishodište ovog cilja je općina Maglaj sa razvijenim kapacitetima koji će omogućiti progres u stvaranju uslova za kvalitetniji i sadržajniji život svojih građana.

U tom pravcu projicirati prioritete i mjere koje će u kontinuitetu, kroz sistem stalnih poboljšanja, doprinosti unapređenju uslova života svih građana, smanjenje odlazaka odnosno dolazak novih stanovnika, i to kroz obezbjeđenje kvalitetnog i fleksibilnog obrazovanja usklađenog sa potrebama tržišta rada, unaprjeđenje zdravstvene, socijalne i opšte zaštite građana i imovine, osiguranje pristupa sportskim i kulturnim sadržajima te unaprjeđenje rada svih segmenata javne uprave.

Osnovni problem u društvenom segmentu razvoja općine Maglaj jesu demografski trendovi, koji su nepovoljni, kako u prirodnom (prirodni priraštaj) tako i ekonomskom kretanju stanovništva (ekonomske migracije). Unapređenje društvenog života svih kategorija stanovništva podrazumijeva planiranje projekata usmjerenih na izgradnju društvene infrastrukture pažljivo izbalansirane, kako u ruralnim tako i urbanim područjima, te stvaranje takvih uslova za život koji će spriječiti odlazak mladih, jačanje socijalne skrbi - usmjerena na one kojima je pomoć najpotrebnija, prije svega na stara i iznemogla lica, marginalizovane grupe, uvođenje novih usluga za potrebe stanovništva kao i razvoj ljudskih kompetencija, novih znanja i vještina, kao i posebno, novih navika građana općine Maglaj.

Realizaciju ovog strateškog cilja planirati kroz:

- podsticanje svih vidova obrazovanja i edukacije,
- stvaranje modela prekvalifikacije u skladu s potrebama tržišta rada,
- povećanje kvaliteta, inoviranje i uvođenje novih kulturnih sadržaja,
- povećanje usluga i dostupnost zdravstvene zaštite za sve stanovnike,
- poticanje programa preventivne zdravstvene zaštite,
- podizanje svijest javnosti o zdravom načinu života,
- stimulaciju masovnog, zdravstvenog i rekreativnog sporta,
- rekonstrukcija/izgradnja/opremanje sportskih objekata i upravljanje sportskim objektima,
- modernizacija postojećih i izgradnja novih dječjih igrališta i sportskih terena,
- organizacija i promocija domaćih i međunarodnih sportskih priredbi i takmičenja
- jačanje socijalnog kapitala, socijalne integracije i uključenosti stanovnika općine u razvojne inicijative;
- razvijanje kapaciteta za mlade i treću životnu dob,
- brendiranje Maglaja – razvoj prepoznatljivosti područja,
- unapređenje kvalitete opreme u smislu razvoja IKT-a/daljnja digitalizacija i informatizacija općinskih službi i institucija,
- poboljšanje saradnje sa građanima, udruženjima, NVO, i podrška istim u realizaciji razvojnih inicijativa,
- intenziviranje saradnje sa Dijasporom,
- saradnja NVO-a i javne uprave u cilju uspostave javne usluge orijentisane prema građanima,
- poboljšanje stručnih kompetencija službenika i stručno osposobljavanje i usavršavanje za pružanje visoko kvalitetnih javnih usluga,
- unapređenje saradnje sa višim nivoima vlasti u cilju realizacije razvojnih projekata,
- unaprjeđenje saradnje sa međunarodnim organizacijama, ambasadama i donatorima u cilju rješavanja razvojnih deficita
- jačanje principa socijalne uključenosti svih kategorija stanovništva, posebno djece, mladih i osoba sa invaliditetom u razvojne tokove.

Strateški cilj 3. - SC 3. Poboljšano stanje okoliša, energijske efikasnost i funkcionalna javna infrastruktura.

Strateški cilj 3. - Poboljšano stanje okoliša, energijske efikasnost i funkcionalna javna infrastruktura ima za cilj očuvanje i unapređenje zaštite okoline, smanjenje rizika od prirodnih i drugih nesreća (katastrofa) i održivu upotrebu prirodnih resursa, uz obavezno smanjenje postojećih, štetnih uticaja na okolinu. Takođe, cilj je da se u planskom periodu usmjere aktivnosti na izgradnju savremene komunalne infrastrukture u pogledu sanacije vodovodnih i kanalizacionih sistema, sistema grijanja, zaštitu i unaprjeđenje stanja zemljišta, vode i vazduha, kao i na povećanje stepena energijske efikasnosti objekata na području općine, saobraćajnih sistema i javne rasvjete.

Sve ciljne aktivnosti treba da rezultiraju novim sadržajima, kvalitetom života i smanjenjem zagađenja i negativnog uticaja na okolinu, a kako bi općina Maglaj postala atraktivna lokalna zajednica za život, rad i odmor.

Kako prethodni, tako i ovaj strateški cilj je usklađeni sa Okvirom za ciljeve održivog razvoja u BiH, kojim se utvrđuju zajednički podciljevi i indikatori za sve nivoe vlasti u BiH (zajednički minimum) te usmjeravaju budući procesi strateškog planiranja.

Dominantne aktivnosti planirane u okviru ovog cilja su:

- izrada projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju/rekonstrukcij upotrebnih infrastrukturnih sistema i objekata,
- izgradnja/rekonstrukcija saobraćajnica i saobraćajnih sistema,
- jačanje kapaciteta za unapređenje, održavanje i upravljanje sistemom vodosnabdjevanja,
- uređenje vodotoka i zaštita izvorišta voda
- korištenja savremenih tehnologija u sistemu zbrinjavanja otpadnih voda,
- projekti razvoja/jačanja svijesti stanovništva o potencijalnim rizicima nekontrolisanog ispuštanja otpadnih voda u okoliš,
- automatizacija sistema javne rasvjete
- proširenje/uređenje grobalja,
- uređenje javnih prostora u cilju jačanja prepoznatljivosti identiteta gradskih obilježja,
- pošumljavanje površina,
- čuvanje i zaštita prirodnih resursa, racionalno korištenje resursa i takav način privrednog razvoja kojim se osigurava obnova resursa;
- međunarodna saradnja i kooperacija u zaštiti životne sredine;
- inicijative i učešće javnosti i u djelatnostima koje imaju za cilj zaštitu životne sredine,
- dinamičan infrastrukturni razvoj i izgradnju Maglaja,
- podrška programima i projektima koje provode udruženja civilnog društva iz područja zaštite okoliša i prirode,
- priprema programa i projekata za sufinansiranje viših nivoa vlasti i EU fondova i programa,
- provedba Akcijskog plana održivog upravljanja energijom i prilagođavanja klimatskim promjenama (SECAP);
- uvođenje novih poticajnih mjera zelene gradnje,
- veće korištenje obnovljivih izvora energije (grijanja na biomasu, mali vjetroagregati, fotonaponski moduli, solarni kolektori,organske solarne ćelije i sl.)
- pojačan razvoj zelenih tehnologija,
- praćenje globalnih trendova i sticanje novih znanja u području energijske efikasnosti.

Prioriteti, mjere i strateški projekti

Strategijom razvoja općine Maglaj definisano je 13 prioriteta organizovanih kroz 59 mjera i 17 strateška projekta. Navedeno je inkorporirano u Akcioni plan za planski period 2022-2024. godina. Akcioni plan nalazi se u prilogu dokumenta Smjernica za trogodišnje planiranje rada Općine Maglaj za period 2022-2024. godina.

Indikativni finansijski okvir za planski period 2022-2024. godina

Strateški cilj	2022	2023	2024	Ukupno KM 2022-2024.
SC 1.	747.000,00	885.000,00	931.000,00	2.563.000,00
SC 2.	975.000,00	1.392.000,00	1.532.000,00	3.899.000,00
SC 3.	1.300.000,00	1.550.000,00	1.620.000,00	4.470.000,00
Ukupno:	3.022.000,00	3.827.000,00	4.083.000,00	10.932.000,00

Indikativni finansijski okvir za planski period 2022-2024. godina predstavlja pregled potrebnih finansijskih sredstava za implementaciju mjera.

Smjernicama je predviđen najveći iznos finansijskih sredstava za implementaciju strateškog cilja 3 i to 40,8 %, drugog 35,7 % i prvog 23,5 %.

Ukupna vrijednost planiranih strateških projekata za planski period 2022-2024. godina iznosi 10.932.000,00 KM. Procenat planiranih sredstava koji se odnosi na budžetska sredstva je 48,13 % dok se preostalih 51,87 % odnosi na ostale izvore finansiranja.

Odgovarajući indikatori strateških ciljeva iz Strategije razvoja općine Maglaj

SC 1. Unaprjeđena konkurentnost, zaposlenost i nove investicije u poduzetništvu, poljoprivredi i turizmu;	Indikator (uticaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	Nivo razvijenosti - indeks	FZZPR	44	35
	Broj zaposlenih	FZZPR	4.521	5.000
	Broj nezaposlenih	FZZPR	3.916	3.500
	Neto plaća - prosječna u KM	FZZPR	711,00	800,00
	Broj poslovnih subjekata	FZZPR	962	1000
	Prihodi od poljoprivrede	FZZS		
	Prihodi od turističkih taksi	FZZS		
	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	FZZPR	211 %	300 %

SC 2. Privlačna i otvorena društvena sredina za sve kategorije stanovništva;	Indikator (uticaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	Nivo razvijenosti - index	FZPR	35	44
	Broj stanovnika	Federalni zavod za statistiku	22.730	22.730
	% povećanja budžetskih prihoda	Općina Maglaj	0	5 %
	% zadovoljstva uslugama u zdravstvu	Općina Maglaj	77 %	80 %
	Broj provedenih programa obrazovanja	Općina Maglaj	0	5

	(prva kvalifikacija/ prekvalifikacija)			
	Broj provedenih programa podrške razvoju civilnog društva	Općina Maglaj	1	10
	Broj korisnika socijalne zaštite	Centar za socijalni rad	1.296	1.450
	Prosječan broj krivičnih djela/ godišnje	PS Maglaj	110	100

SC 3. Poboljšano stanje okoliša, energijska efikasnost i funkcionalna javna infrastruktura	Indikator (uticaja)	Izvor	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
	Broj domaćinstava koji ima pristup kontrolisanoj vodi za piće	KJD	3.156	4.000
	Broj domaćinstava obuhvaćen sistemom kanalizacije	KJD	3.129	3.500
	Emisija t CO ₂ eq,	SECAP Maglaj	62.086	55.000
	Broj dana u godini sa prekoračenjem gr. vrijednosti aerozagađenja	Institut K. Kapetanović	25	18
	Broj domaćinstava obuhvaćen organizovanim odvozom otpada	KJD	7.225	7.500
	Smanjenje potrošnje energije MWh	SECAP	180.605	130.000
	Broj zaštićenih područja	Općina Maglaj	0	2

Sve javne institucije su obavezne da prethodno definisane aktivnosti iz Akcionog plana uključe u svoje programe rada kako bi isti bili implementirani u narednom periodu i kako bi isti bili adekvatno podržani budžetom.

Proces monitoringa implementacije navedenih aktivnosti i izvještavanja će se obavljati u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH, kao i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH (član 14., 15. i 16.).

Prilog: Akcioni plan za period 2022.-2024. godina.

Obrađivač: Nermin Bešlić

DOSTAVLJENO:

1. Načelnik općine
2. Pomoćnici načelnika
- 3.a/a

NAČELNIK OPĆINE

Mirsad Mahmutagić